

סדר
טרון
בשבט

הלכות ט"ו בשבט

מן הרשל"ץ הרב מרדכי אליהו זצוק"ל

[מתוך ספרו "מאמר מרדכי למועדים וימים"]

דיני ועניני היום

- א. ט"ו בשבט הוא ראש השנה לאילנות לעניין ערלה ולענין תרומות ומעשרות. אין אוקומים בו פהנון, כי שמחת האילן משפיעה על שמחת האדם - כי האדם עז השדה" (עיין שלוחן ערוך קל"או).
- ב. נוהגין להרבות באכילת פירות האילן בליל וביום ט"ו בשבט, ומשתדים שייהיו מהפירות שנשתבחה בהם ארץ ישראל. (עיין מן אברם קלא ס'ק טז, כף החיים ס'ק צז משנה ברורה ס'ק לא).
- ג. עדיף לאכול מפירות שגדלו בארץ ישראל ולברך עליהם תחילת אם הם מאותו סוג של פירות חול (עיין בן איש חי מטות ואחרונים).
- ד. יש להקפיד במינוח ביום זה על הברכות שמברך על הפירות שייהיו כדין, יהיו בכוונת הלב, כיון שביהם מביא האדם ברכה לפירות האילן. (עיין ראש השנה טז ורש"י שם ד"ה שתי הלחים)

סדר ברכות הנהנין

- א. סדר הברכות נרמז במלים " מגע אש":
מzonot - "המוציא" "מזונות".
גפן - ברכה על גפן.
עץ - ברכה על פרי העץ משבעת המינים או פרי העץ אחר אם אין משבעת המינים (ולהרמב"ם תמיד מברך על פרי שחביב עליו).
אזקה - ברכה על פרי אזקה משבעת המינים (כגון חיטה שלמה לא מבוקעת) או אחר.
שחכל - ברכה על מים וכדומה או ברכה על דבר שאינו יודע ברכתו.

מר ד' אבא:
א אין לך קץ מגלה מזוה, שנאמר:

"אתם הרי ישראל ענפכם תנתנו ופריכם תשאו
לעמי ישראל כי קרבו לבוא" (חזקאל לו).

כשתתנו הארץ-ישראל פריה בגין יפה איז קרב הקץ,
ואין לך קץ מגלה יותר מזוה.

[סנהדרין צח, א: רשי" שט]

* הסדר נערך בהוראה חזקה לאור של מן הרשל"ץ הרב מרדכי אליהו זצוק"ל

מִנְיָן מְזוּנוֹת, צָרֵיךְ לְכַסּוֹת אֶת הַמְזֻנוֹת בְּשִׁעַת הַקָּדוֹשׁ (ע"י מִשְׁנָה בְּרוּרָה ס"ע ר' עא ס"ק מא וכף החים ס"ק ג).

ג. אֲםִם יָשׁ בֵּין פְּרוֹת הַאֲדָמָה "שְׁלֹוחָ" (חַטָּה שֶׁלְמָה קְלִוָּה אוֹ מִבְשָׁלָת) שֶׁבְּרָכָתָה הַאֲדָמָה - הִיא קוֹדֶמת לְכָלָם, שְׁכָן חַטָּה נִמְנַתָּה בְּרָאָשׁ (שם ס"ה).

ד. אֲםִם אָוֹכֵל פָּרִי שֶׁלָּא בָּזַרְךְ הַאֲנָתוֹ, כִּגּוֹן הַכּוֹסֵט חַטָּה שְׁאֵינָה מִבְשָׁלָת - אֵין לְהָ קְדִימָה. וְלֹכְדוּ חַטָּה שֶׁלְמָה אָפָלוּ שְׁמַבְרָקְ "הַאֲדָמָה" אֲנָה קוֹדֶמת לְפְרוֹת הַעַץ. אֲבָל לְחַמָּם וּעוֹגָות קוֹדָמִים לְכָל פְּרוֹת הַעַץ (שם).

קדימה לפירות שנטבחה בהם ארץ ישראל

ה. בשבعة מינים נשבחה הארץ ישראל, דכתיב: "כִּי הִיא לְקִידָּמָה אֶל אֶרֶץ טוֹבָה. אֶרֶץ נְחָלִי מִים עִינֵּינוֹת וְתַהֲמָתִים יָצְאִים בְּבָקָעָה וּבָהָר. אֶרֶץ חַטָּה וּשְׁעָרָה וּרְמָנוֹן אֶרֶץ-זִית שְׂמָן וּדְבָשָׁ". לְכָן, אֲםִם יָשׁ לְפָנֵיו פְּרוֹת עַזׂ שָׁוֹנִים, יָבֹרֶךְ עַל פְּרִי משבעת המינים מפני חשבותם (ראה ס"ע א).

ו. כל פרי מ"שבעת המינים" אָפָלוּ אַיִן חַבֵּיל בָּוּ בְּאֶפְנֵי אִישׁ וְאָפָלוּ הוּא רַק חַצִּי פְּרִי - הַוְאָ רָאשׁוֹן לְבָרְכָה. רַק אִם אַיִן פְּרִי מ"שבעת המינים" - יָבֹרֶךְ עַל ה"חַבֵּב" מִפְּרוֹת הַעַץ שְׁלַפְנִי, וְאַחֲרָה כֹּר עַל ה"חַבֵּב" מִפְּרוֹת הַאֲדָמָה, וְאַחֲרָה כֹּר עַל ה"חַבֵּב" שְׁבָרְכָתוֹ "שְׁחַכְלָל" (ע"י בן איש חי מטות א').

ז. יש מעלה לפירות מ"שבעת המינים" רק אם נגקרו בשולו של הפרי, אֲבָל פָּרִי שֶׁלָּא נגקרו בשולו והוא בסָר - אֵין לו מעלה (ע"י בן איש חי מטות א' כף החים ס"ק ט משנה בדורותה ס"ק ז).

קדימה בין פירות "שבעת המינים"

ט. אֲםִם יָשׁ לְפָנֵיו כֶּפֶה פְּרוֹת מִשְׁבָּעַת המינים - צָרֵיךְ לְהַקְדִּים אֶת זה שְׁקָרָב לְמַלֵּה "אֶרֶץ" בפסוק הבא: "אֶרֶץ חַטָּה" (לחם ועוגה או תבשיל חיטים-1) וּשְׁעָרָה (לחם שعروים-2) וְגַפְן (ענבים-3) וְתַאֲנָה (4) וּרְמָנוֹן (5) אֶרֶץ-זִית שְׂמָן (זיתים-1) וּדְבָשָׁ" (תרמירים-2).

ב. לְמַשְׁלֵל אָם יָשׁ לְפָנֵיו עֻוגָה וַיִּן - קָדָם יָבֹרֶךְ "מְזוּנוֹת" עַל הַעֻוגָה וְאַחֲרָה כֹּר "הַגְּפָן" עַל הַגְּפָן. אֲםִם יָשׁ יִן וּזְיִת אַו תְּקַרְבָּן יָבֹרֶךְ קָדָם עַל יִן וְאַחֲרָה כֹּר "הַעַץ" פְּרוֹת הַעַץ.

ג. אֲםִם יָשׁ לְפָנֵיו גָּס זִית וְגַמְרָה וְגַמְרָה יָבֹרֶךְ עַל הַיִּין תְּחִילָה וְאַחֲרָה כֹּר עַל הַזִּית וְאַכְלָל מִמְנוֹ וְאַחֲרָה כֹּר יְאַכֵּל גָּם מִתְּמָרוֹ אֲמִם רְצָוָנוּ בְּכָךְ (בְּנֵי אִישׁ חי מטות א').

ד. מִפְּנֵי מָה מְזוּנוֹת קוֹדָמִים לְכָל דָּבָר? כִּיּוֹן שְׁהָם רְאשָׁוּנִים בְּפָסֹק "אֶרֶץ חַטָּה" וּשְׁעָרָה וְגַפְן וְתַאֲנָה וְגַמְרָה אֶרֶץ-זִית שְׂמָן וּדְבָשָׁ".

ה. מִפְּנֵי מָה גַּפְן קוֹדֶמת לְעַז? כִּיּוֹן שְׁיָוִן מִשְׁבָּעַת המינים, וְהוּא דָבָר חַשׁוֹב שְׁנָאָמָר עַל יִן יְשַׁפֵּחַ לְבַב אָנוֹשׁ" וְקַבְעָוּ לוּ בְּרָכָה מִקְּחָת "בּוֹרָא פָּרִי הַגְּפָן" לְכָן הַוָּא קָדָם לְכָל הַפְּרוֹת. (שם ס"ע ד ה).

ו. מִפְּנֵי מָה הַדָּבָר רַשְׁבָּרְכָת תֹּוֹ בָּוּרָא פָּרִי הַעַץ" קָדָם לְדָבָר רַשְׁבָּרְכָת תֹּו "בּוֹרָא פָּרִי הַאֲדָמָה"? כִּיּוֹן שְׁבָרָכָת "בּוֹרָא פָּרִי הַעַץ" חַשׁוֹבָה יוֹתָר (ע"י מִשְׁנָה בְּרוּרָה ס"ק יא וכף החים ס"ק ד).

ז. מִפְּנֵי מָה כָּלִם קוֹדָמִים לְדָבָר שְׁבָרְכָתוֹ "שְׁחַכְלָל"? כִּיּוֹן שְׁבָרְכָות אֶל חַשׁוֹבָות יוֹתָר שְׁחָן מִבְּרוֹרָות, שְׁאֵין פּוֹתְרוֹת אֶלָּא מֵין אַחֲד בְּלִבְדֵּן. וְאַלְוּ בְּרָכָת "שְׁחַכְלָל" בְּרָכָת כּוֹלֶת הַרְבָּה מִיִּם (ע"י מִשְׁנָה שם ס"ע).

ח. מִבְּרָכָת הַפְּרִי ה"קָודָם" רַק כְּשָׁרוֹצָה לְאַכְלָל מִמְנוֹ, אֶךְ אֲםִם ה"קָודָם" נִמְצָא עַל הַשְּׁלָחָן וְאַיְנוֹ רֹצֶחֶת לְאַכְלָל מִמְנוֹ - לֹא מִקְדִּים לְבָרָךְ עַל יִן (שם ס"ע ה, כף החים ס"ק ג), מִשְׁנָה בְּרוּרָה ס"ק לא).

ט. כְּשִׁמְבָּרֶךְ עַל ה"קָודָם", יְשׁוּלָמָיו אָף עַל פִּי שְׁהָמָאָר חַבֵּב לוּ יוֹתָר.

קדימה לחטה

בברכת ה"הכווציה" קוֹדֶמת ל"בּוֹרָא מִנְיָן מְזוּנוֹת", ושתייהן קוֹדָמוֹת לברכת ה"ז". וְלֹכֶד בְּשֵׁבָת תִּוְם טֻוב כְּשִׁמְבָּרֶךְ שֶׁעַל הַיִּין וְצָרֵיךְ לְכָסֵות אֶת הַפָּת "שְׁלָא יְרָא בּוֹשְׁתָוֹ", שְׁמַקְדִּים לוּ בְּרָכָת הַיִּין. וְכֵן בְּשִׁחְרִית שְׁמַקְדִּשׁ וְאַכְלָל אַחֲרָה כֹּר

תחילת הסדר

ר' יוחנן בן זפאי היה אומר: אם היתה נטיעת בתוך ידק ויאמרו לך: הרי לך המשיח.
בוא ונטע את הנטיעה, ואחר-כך צא והקבילו (אבות דרבינו נתן, ט).

עם ישראל קשור לפירות הארץ בקשר פנימי הדוק.

בשעה שגלו ישראל מעל אדמתם - גلتה השכינה ו"מעוף החסמים ועד בהמה - נדדו הלכו" (רמיהו ט). וגם הארץ הייתה שמנה ולא עלתה בה כל עשב "כמה הפכת סדום ועמורה אדמה וצבויים". ובשעה שהזרנו לארץ - חזרה הארץ ישראל וננתנה פריה בעין יפה.

"וכי תבואו אל הארץ ונטעתם" (ויקרא יט) אמר להם הקדוש ברוך הוא לישראל:
אך על פי שתתמקזו אוטה מלאה כל טוב, לא תאמרנו נשב ולא נטע, אלא והוא זה הירין
בנטיעות, שנאמר "ונטעתם כל עץ מאכל" (שם) כשם שנכנסתם ומיצאתם נטיעות
שנטעו אחרים, אף אתם היו נועעים לבנייהם. (גנומה קדושים)

ז. אין נשבפסו ק ז ה כתוב הamel ה "איך ז" שת פעם ים, כי להנמצ א אחר י
את ת מיה ז והוא אקד ס לבביה ה. נמצ א לפ י ז ה כ יZHת ים ותפער ים קודם ים
לענבים וצמוקים, לפי שזיתים ותמרקם הם ראשון ושני ל"ארץ" השני,
וענבים הם שלישי ל"ארץ" הראשון. וכן יברך לפי סדר זה: 1- זיתים,
2- תמרקם, 3- ענבים או צמוקים, 4- תנאים 5- ורמוסים (שולחן ערוך שם ס"ע ד בז
איש ח' מנות א).

יח. אם יש לפניו חצי תפער ותאנה שלמה, יקדים את הפרי השלם אף על פי שהוא
מאחר בפסקוק (בן איש ח' מנות ה).

קדימה לפרי שלם או חביב לו יותר
יט. אם אין פרות עצ משבעת המינים יברך על פרי העץ השלם. ואם כלם שלמים
יברך על הפרי החביב עלייו קדם. וכן כשיש לפניו פרות האדמה, יקדים לברך על
הפרי שלם קדם, ואם כלם שלמים יברך על החביב עלייו קדם (שם).

תה סבר ועוגה
כ. מי שישותה תה וכדומה ורוצה להמתיק את השתייה בקביה ספר או בתmr או
בפרי אחר, יברך תהלה "שהכל" על השתייה ופטר את הפרי כי השתייה עקר והפרי
כאן הוא טיפול. (עין שלחן ערוך סי ר"ב וכף החאים שם ס"ק י"א משנה ברורה ס"ק ט).

כא. אם מתקפן לא כל עוגות ולשתות תה והבדום, והשתייה בא לה להעב יר את
המאכל, מביך "מוזות" ופוטר את השתייה. ואם שניים חטובים לו - יברך תהלה
על המשקה ואחר כן על המזונות כדי שלא יראה המשקה בטפל לעוגות.

טעה בסדר הברכות

כב. אם בטעות ברך שלא כסדר הנקון - יצא ידי חובה ואינו חוויז ומברך.

חיטה

ספר דברים פרק ח', ז-י

כִּי יְהוָה אֱלֹהֵיךְ מַכְיָאֵךְ אֶל אֶרֶץ טוֹבָה אֶרְצָתְךָ נַחַלְךָ מִים עִינָת וְתַהֲמָת יִצְאִים בְּבָקָעָה וּבָהָר: אֶרֶץ חַטָּה וְשֻׁעָרָה וְגַפְן וְתַאֲגָה וּרְמֹנוֹן אֶרֶץ זִית שְׂמָן זָדְבָשׁ: אֶרֶץ אָשָׁר רְלָא בְּמִסְכָּנָת תָּאַכֵּל בָּה לְחַם לְאַחֲרָה כָּל בָּה אֶרֶץ אָשָׁר אָבְנָה בְּרוֹזְל מִהְרָרָה תָּחַצֵּב נְחַשָּׁת: אֲכָלָתָה וְשַׁבָּעָת וּבָרְכָת אֶת יְהוָה אֱלֹהֵיךְ עַל הָאָרֶץ הַטָּבָה אֲשֶׁר נָתָן לְךָ:

ברכו ויאכלו מזוננות לאחר מכן אמרו תפילה על הפרנסה:

רְבָנוֹנוֹ שֶׁל עֲלֹם הַזֶּן אֶת הָעוֹלָם כְּלֹו יְהִי רָצֵן מַלְפְּנֵיךְ שְׁתוּמֵן לִפְרָנָסֵת בְּלִ שְׁוּם טְרָחָה וַיְגַעַת כָּל בְּכָבוֹד וְלֹא בְּבָזָוי בְּהַתְּרָא וְלֹא בְּאָסּוֹר בְּנָחָת וְלֹא בְּצָעֵר מִתְחַת יָדְךָ הַרְחָבָה וַהֲמָלָאה, וְלֹא תְּצִירֵיכְנִי לְאַלְדִּי מִתְהַנֵּת בְּשָׂר וְדָם וְלֹא לִידֵי הַלוֹאָתָם. וְתַקְיִים בַּיּוֹם קָרְבָּן שְׁכֹתּוֹב "הַשְּׁלָךְ עַל יְהוָה יְהָבֵךְ וְהַוְיָא יְכָלֵךְ"

שיר

"ארץ חיטה ושבועה
גפן ותאננה ודרימון,
ארץ זית שמן זדבש"

חפילה לפני המחלות אכילת פירות טרי בשבט

וַיְהִי רָצֵן מַלְפְּנֵיךְ יְהוָה אֱלֹהֵינוּ וְאֱלֹהֵי אֲבוֹתֵינוּ, שֶׁבֶכְחָ סְגָלָת אֲכִילַת הַפְּרוֹת שְׁנָאָכֶל וְנִבְרָךְ עַלְיהָן עַתָּה, וּבְסָוד שְׁרִשֵּׁין הַעֲלִיוֹנִים אֲשֶׁר הַמָּהָמָתִים בָּם, לְהַשְׁפִּיעַ עַלְיהָן שְׁפָעַ רָצֵן בְּרָכָה וְנִדְבָּה, גַּם הַמִּמְנִים וְהַמְּשִׁיטְרִים עַלְיהָם יִתְמָלָאוּ מַעַז שְׁפָעַ הַוְּדָק לְשָׁבוֹן שְׁנִית לְהַגְּדִילָם וְלְהַצְמִיחָם, מִרְאַשֵּׁת הַשָּׁנָה וְעַד אַחֲרִית הַשָּׁנָה, לְטוֹבָה וְלְבָרָכה, לְחַיִם טוֹבִים וְלְשָׁלוֹם. וּקְיִים לְנוּ אֶת הַדָּבָר שְׁהַבְּתַחְתָּנוּ עַל יְדֵי מְלָאֵיכִי חֹזֶק וְגַעֲרָתִי לְכָם בָּאוֹכֶל וְלֹא יִשְׁחַת לְכָם אֶת פָּרִי הַאֲדָכוֹ, וְלֹא תְשַׁלֵּל לְכָם הַגְּפָן בְּשֵׁזֶר הַזֶּה אֲבָאֹות: הַשְׁקָפָה מִמְעָן קָדְשָׁךְ מִן הַשָּׁמַיִם, וּבְרָךְ עַלְיָנוּ אֶת הַשָּׁנָה הַזֶּאת לְטוֹבָה וְלְבָרָכה תְּשִׁתְחוּוּ בְּרָכוֹת לְעֵד, תִּתְחַדֵּה בְּשָׁמָחה אֶת פְּנֵיךְ, וּנוֹתְנָה הָאָרֶץ יְבוֹלָה וְעַז הַשְׁדָּה יְמִין פְּרִי, וְעַלְיָהָם תִּבְאֹה בְּרָכַת טֹובָה לְהַתְּבִּרְךָ פְּרוֹתֶיהָ, אֲחֵד הַמְּרָבָה אֲחֵד הַמְּמֻעָט. וְכָל הַנִּיצּוֹזָת שְׁנָתְפָהוּ עַל יְדֵינוּ אוֹ עַל יְדֵי אֲבוֹתֵינוּ, וּבְעָוֹן אֶת הָרָא שׂוֹן אֲשֶׁר חַטָּא בְּפְרוֹתָה הָאַלְגָּן, עַתָּה יִשְׁבוּ לְהַתְּכִלֵּל בְּעֵז הַדָּר עַצְחָתִים, וַיִּסְרֵר מִמּוּן כָּל רָע, בְּכָל שָׁמָק הַגְּדוֹלָה הַיּוֹצָא מִפְּסָוק חִיל בְּלָע וַיְקִיאנוּ וַיִּשְׁׁוּב הַכֶּל לְאַתְּנָנוּ הַרְאָשׁוֹן, וְלֹא יְדָח מִמְנוּ נִדְח, כִּי אַתָּה יְהוָה לְבָדָק קַפְּצָנִית יִשְׂרָאֵל: וּבְכָן אֶת צְמָח דָּוד עַבְדָּךְ מִהְרָה תִּצְמַח וּקְרָנוּ תְּרַם בִּישְׁועָתֶךָ, וִידְךָ הַיְהָה עַל כָּל הַעוֹלָם כָּלָו, וְתַחַת הַגְּנַעֲצָזָע יַעֲלֵה בְּרוֹשָׁה, וְתַחַת הַסְּרָפֶד יַעֲלֵה הַדָּס, וְהִיא לִיהְוָה לְשֵׁם לְאֹתָן עוֹלָם לְאַכְרָת.

שערה

ספר ויקרא פרק כ"ג, י-ט"

דבר אל בני ישראל ואמרת אליהם כי תבואו אל הארץ אשר אני נתן לכם וקצתכם את קצירה והבאתם את עמר וראשית קצירכם אל הכהן: והניר את העמר לפני יהוה לרציכם ממחורת השבת נייפנו הכהן: ועתשיהם ביום הניקכם את העמר בבש תמים בן שנתו לעלה ליהוה: ומנקחו שני עשרנים סלת בלוליה בשמן אשא ליהוה ריח ניחח ונסכה אין רבייתם ההיא: ולחתם וקל ופרקל לא תאכלו עד עצם הימים הזה עד הביאכם את קרבן אלהיכם חקת עולם לדרכיכם בכל משכתייכם: וספרתם לכם ממחורת השבת מיום הביאיכם את עמר התנופה שבע שבתות תמיימות תה'ינה: עד ממחורת השבת השביעת תשפרו חמשים יום ותקורבתם מנונה חדשה ליהוה:

שיר

שבות שעריים אומרת:
"תפילה לעני כי יעטוח,
ולמניה, ישפוך שייחו"

רבי אברהם דוב מאבריטש עלה בראש חסידיו והתיישב בצדפת. הרבי היה אדם המעוור בדעתם עם הבריות, אולם זמן מה לאחר עלייתו לארץ, הסתגר הרבי בחדרו במשך תקופה ולא דבר עם שום אדם. כמובן, שהחסידי התפלאו מאוד, ותנו לפשר ההסתగות המוזרה. והנה, באחד הימים יצא הרבי לפטע מחדרו, התבונן על האדמה שסביבו ונפיו נהרו. כשזהה, קרא הרבי לכל חסידיו לסעודה חגיגית בה יסביר להם את פשר הנגגו החריגה. כאשר התאספו כולם פתח הרבי ואמר: דעו לכם, שבעת שגרנו בחוץ לארץ, באלי פעם שליח מארץ ישראל وسيיר לי בהתלהבות על מעלוותה הרבה של ארצנו הקדושה. כל כך התלהב אותו שליח, עד שאמר: "רבי הקדוש, מי שיש לו עניינים לראות, רואה שבארץ ישראל כל בן היא יהלום".

באותה שעה התלהבתי והחלטתי לעלות לארץ. והנה, כשהגעתי לכאן, נראו לי אבני הארץocabנים ורגילות. הבנתי, שעדיין לא זכיתי להבini את מעלה הארץ. לפיכך, הסתגרתי בחדרי ועסקתי בקדושות הארץ. והיום, כשיצאתי החוצה זכיתי לראות שכל בן היא יהלום.

גפן

אם אוכל ענבים או צימוקים יואכלם לאחר התנה לא ברכה

ספר מלכים א' פרק ה'

וישב יהודה וישראל לגדת איש מחת גפן ומתה פאנתו מדין ועד באר שבע כל
כמי שלמה:

"אמר רב חייא ברashi אמר רב, עתידין אילני סרק שבארץ ישראל שייטנו
פירות, שאמר כי עז נשא פרי תהנה וגפן נתנו חילם." (כתובות קיב)

למה נשלו דברי תורה לין ? לומר לך: מה יין אין מתקיים אלא בפחות שבכלים,
כן דברי תורה אין מתקיים אלא למי שדעתו שפהלה. (פסכת תענית)

ירכו בורא פרי הגפן, ושתו מן היין. לאחר מכן תפללו על זיגוג למי שאינו נשוי
ריבונו של עולם אב הרחמן זכני יתרוך שםך: שאמצאה את בת זוגתי, משורש
נשמתי, ויהי רצון שהזוג יעלה יפה ובהצלחה גדולה, וגם חס ושלום אם אני
ראוי לפניך יתרוך, בא אני לפניך בהכנע, ובבקשה גדולה, בזכות רבי יונתן בן
יעוזיאל שתזומן לי את בת זוגתי.

למי שנשוו

ריבונו של עולם זכני יתרוך ש马克 לשלים בית אמת. שתיהה בנינו אהבה ואחוות
ונשmach אחד בשני לאורך ימים ושנים. ואזכה לראות בשמחה בניי ובנותי,
שכולם יתחתנו ויקימו בית קדוש ונאמן בישראל, ויזוגם יעלה יפה ומוסצת.

**"אלhim צבאות שוב נא הבט משמי וראה ופקד גפן זו
וכנה אשר נטה ימינך ועל בן אמצתה לך"**

טוב לומר פרק זה

ברך נפשי את יהונה אלהי גודלת מאד הוד והדר לבשת: עיטה אור פשלמה
נוטה שמים ביריעעה: הקקרה במים עליותיו השם עבטים רכובו המהלק על כנפי
רווח: עשה מלאכי רוחות משרתו אש להט: **צד אץ על מכוניה** בל תמות עולם
עד: תהום כלבווש כסיתו על הרים יעמדו קים: מון גערתך ינסון מון קול רעמק
יחפזון: **יעלו הרים יירדו בקומות אל מקום זה** יסידת להם: גבולה שמת בלב יערון
בל ישבון **לכスト הארץ**: המשלח מענינים בגחלים בין הרים יהלון: ישkon כל
חיתו שדי ישברו פראים צמאם: **עליהם עוף השמים** שכון מבין עפאים יתנו Kol:
משקה הרים מעליותיו מפרי מעיש תשבע הארץ: מצמיח חצי לבקהו ושב
לעבדת האדם להוציאו לחם מן הארץ: **וין ישמח לבב אנווש להצהיל פנים** משמן
ולחם לבב אונש? סעד: **ישבעו עצי יהונה ארזי לבנון אשר גטע**: אשר שם צפרים
קגנו חסידה בורחים ביתה: הרים הגבאים ליעלים סלעים מחסה לשפניהם: עשה
ירח למועדים שמש יך ע מבוואו: **תשת חשק ויהי לילה בו תרמש כל חיתו יער**:
הכפרים שאגמים לטיף ולבקש מאל אלכם: תזרח השמש יאספון ואל קעונוטם
ירכזון: **יצא אדם לפועל ולעבדתו עד ערב**: מהו רבו משיש יהונה כלם בחכמה
עשית מלאה הארץ קניינך: זה הים גדול ורחוב **זים שם רמש ואין מספר מיות**
קטנות עם דלות: שם אגיות יהלון לוייתן זה אירת לשבח בו: כלם אליך ישבرون
لتת אקלם בעתו: תמן להם ליקטונ תפוח יך ישבען טוב: מסתיר פניך יבhallon
תסף רוחם גיווען ואל עפרים ישבוקה: תשלח רוחך בבראוון ותחדש פני אדרתך: **הה**
כבד יהונה לעולם ישמח יהונה במעשייו: המביט לארץ ותרעד יגע בהרים ויעשנה:
אשרה ליהונה בחיה אזמורה לאלהי בעודי: יערוב עליו שיחי אנסי אשמה ביהונה:
תפמו חטאיהם מן הארץ ורשעים עוד אינם ברכי נפשי את יהונה הלו יה

זית

ספר תהילים פרק ככח ג'

אשתק כגפן פרייה בירכתי ביטך בניך כשתלי זיתים סביב לשלחנה:

מדרשים

למה נמשלו ישראל לזית? לומר לך: מיה זית אינו מוציא שמננו אלא על-ידי כתיתה, אף ישראל אין חווים לмотב אלא על-ידי יסורים. מה זית אין עליו נושרים לא בימות החמה ולא ביוםות הגשמי, אף ישראל אין להם בטילה עולמית, לא בעולם-זהה ולא בעולם-הבא.

יברכו פרי העץ, ויאכלו. לאחר מכן יתפללו על בנים על העקרות

אביינו אב הרחמן, שמע תפילתנו ותאזין שעונותנו, שייהיו כל העקרות נפקדות
חייב כל מהרה, וילדיו ברחמן בנים חיים וקיימים.

ויתרבו עמק בני ישראל כחול חיים אשר לא ימד ולא יספר.

וכשם שגברו רחמייך על אביינו הראשון, אחד היה אברם אביינו ושרה אמנו אשר זכרתם לטובה, ותפקדם לעת וקננתם נתנת להם את יצחק, והבטחת להרבות זרעו ככוכבי השמיים. כן יהמו נא רחמייך על כל עקרות עמק בית ישראל, אשר עיניהם תלויות אליך, בלבד שתנתן להם זרע של קיימא לעובותך ויראתך. רחם עליהם למעןך, ופקדם לטובה. ומלא משאלותם ברוחמים, ותעתר להם ותשמע תפילתם ותנתן להם הרzion חייש מהרה, ויזכו להולד זרע של קיימא ושמחו אביהם ואםם בהם, ויזכו לגדים לתורה, חופה ומעשים טובים לאורך ימים ושנים טובות. אמן."

למי שיש לו בנים

ריבונו של עולם זכנו שייהיו בניינו מאירים בתורה ויהיו בראים בגוףם ו舍כלם. ויהיו בעלי מידות טובות, עוסקים בתורה לשמה. ותן להם חיים ארוכים וטובים, ויהיו ממלאים בתורה, בחכמה, וביראת שמיים, ויהיו אהובים מעלה ונחמדים למטה ותצלם מעין הרע ומיצר הרע ומכל מני פורענות. ויהיו להם חושים בראים לעובותך.

וזכינו ברחמייך הרבים שתתמלא מספר ימינו באירועים ימים ושנים בטוב ובנעימים ואהבה ושלום, ונזכה לגדל כל אחד מבני וכל אחת מבנותי לתורה, חופה ומעשים טובים. ותזמין לכל אחד מבני את בת הזוג, וכל אחת מבנותי את בת זוגה ולא יודחו לפני אחרים חס ושלום.

וברך מעשי ידינו ליתן להם מהר ומתן בעין יפה, ונוכל לקיים מה שאנחנו מבטחים ליתן להם ביל נדר, ולהשאים עם ייונום בימי הנוערים בנחת, וברוחה ובשמחה. ומהם יצאו פירות טובים, ובנים צדיקים זכרים ומזכירים את ישראל.

ולא יתחלל שマーク הגדול על ידינו ולא ע"ז זרעינו חס ושלום. ומלא כל משאבות לבנו לטובה בבריאות והצלחה וכל טוב ויתגדל כבוד שマー크 הגדולocab וכבוד תורתך על ידינו ועל ידי זרעינו זרע זרעינו תמיד. אמן כן היא רצון.

תאנה

ספר שיר השירים, פרק ב', י"ב- י"ג

הנצנים נראו באָרֶץ עת הַקְמִיר הַגְּיֻעַן וְקוֹל הַתּוֹר נִשְׁמַע באָרְצֵנוּ: התאנה חנטה
פְּגִיַּה וְהַגְּפִנִּים סְמִדְרָגְתָּנוּ רִיחַ קְוָמִילָךְ רַעֲנִית יְפִתִּי וְלִכִּי לְךָ

מדרש

"מפני מה נמשלת תורה לתאנה? שרוב האילנות, הדעת והגפן והתרמה נלקטין אחד, והתאנה נלקחת מעט. כך התורה, היום לומד מעט ולמחר הרבה,
לפי שאינה מתלמתת לא בשנה ולא בשתיים.

יאכלו הפרי ויתפללו

תפילה על לימוד תורה

יה' רצון שאלמוד את תורתך הקדושה ביראה, באהבה ובשםך גודלה,
ותשמח בתורתך, ואזכה ללימוד על מנת למד ולקיים. ועל ידי הלימודatakun
מידותי ומעשי. ושתשרה שכינוך בתוכינו ותגלחה כבוד מלכותך עליינו מהרה.

תמר

ספר תהילים פרק צב

צדיק כתמר יפרח כאָרוֹן לבנון ישגה: שתולים בבית יהוה בחצרות אלהינו יפריחו

דרש רבי חייא בר לוליני: Mai (תהלים צ"ב) הצדיק כתמר יפרח כאָרוֹן לבנון ישגה,
אם נאמר תמר למה נאמר ארוז, ואם נאמר ארוז למה נאמר תמר? אילו נאמר תמר
ולא נאמר ארוז היהי אומר: מה תמר אין גזעו מחליף - אף הצדיק חס וחיללה אין
גזעו מחליף, לכך נאמר ארוז, אילו נאמר תמר, היהי אומר: מה
ארוז אין עושה פירות - אף הצדיק חס וחיללה אין עושה פירות, לכך נאמר תמר
ונאמר ארוז. (تلמוד בבבלי מסכת תענית דף כה עמוד א).

יאכלו הפרי ויתפללו

תפילה על תלמידי חכמים וצדיקים

הבורר במשה עבדו ובנבאי האמת והצדק יה' רצון מלפניך לשלווה לנו מנהיג
אמית' רועה נאמן, שייהי לו כח לקרבנו אלק' באמת. את צמח דוד עבדך מהרה
צמיחה. ויה'ך מלפניך שתחמשך עליינו ותשפיע עליינו אמונה וקדושה בזכות
הצדיקים מעמך ישראל. ועשה למעןך ולמען כל הצדיקים שהוא בכל דור ודור
עד עתה, אכ"ר.

שיר

צדיק כתמר יפרח, כאָרוֹן לבנון ישגה

שיר

עליה עליה בואי לגני הנץ רימון גם פרחה בפני:
יבוא דודי ויבין צעדיו ואכל את פרי מגדיו,
אם ידידי ארכו נדודיו איך ייחידה אשב על נני:
שוב אליו את בת אהובה, שובי את ואני אשובה,
הנה עימי זאת אות כתובה, כי בחוך אתן למשכני:
דען דודי נפשי בדית, ולך רעהה אותי קנית,
עתה לי בן כמים זרית, ואיך תאמיר דוד אהבתני:

שנה אחת בט"ו בשבט שהה בעל 'חידושי הר"מ' אצל מورو ורבו - רבינו מנחם מנדל מקוצק, אמר רבבי מנחם מנדל לחידושי הר"מ: אמרו דבר תורה לבבוד היום. נוננה חידושי הר"מ, והתפלפל ארוכות בהלכות מצוות התלויות בארץ ובאיין. לאחר שישים את דברי תורה,ナンח רבבי מנחם מנדל אנחה עמוקה ואמר לו: אם היינו וככימים להיות עכשי בארץ ישראל, במקום לשם עאת דברי תורה, היינו פשוט ישבים ואוכלים מפירותיה הקדושים.

"**חביבה ארץ ישראל** שבחר בה הקב"ה".
עפי המכללתא: "עד שלא נבחרה ארץ ישראל היו כל הארץות כשרות לדברות, משנבחרה ארץ ישראל - יצאו כל הארץות".
וכן בתנחותמא: "**חביבה עלי ארץ ישראל** שקדשתי אותה מכל הארץות".

רימון

"הנצו הרימוניים" - אלו התינוקות שישובים וועסקים בתורה, וישבים שרונות כוגעני רימוניים. (מסכת עירובין)

הרואה רימון בחולם יזכה למצאות שנאמר: "כפלח הרמן רתקן"
אפלו רקנים שבישראל מלאים מצאות קְרָמוֹן. (ברכות)

יאכלו הפרי ויתפללו

תפילה על כף זכות

אדראבה, תן בלבינו, שנראה כל אחד מעלה חברינו ולא חסרונו.
 ושנדבר כל אחד את חברו בדרך השיר והרצוי לפניו.
 ואל יעלה בלבינו שום شيئا מהאחד על חברו, חיללה,
 ותחזק אותנו באהבה אליו, כאשר גלו וידעו לפניה,
 שהיא הכל נתת רוח אליו.
אמן כן יהיה רצון.

(מתפלתו של ר' אלימלך מלידנסק)

ויהי רצון מלפניך ה' אלקינו ואלקי אבותינו שתברך כל מיני האילנות, ויזיאו פרותיהם ברבוי שמנים וטובים ויתקיים בנו ובכל ישראל אחינו מקרא שכחוב, לך אכלה בשמה לאחמי שתה לב טוב יין, כי כבר רצאה האלים את מעשיך:

באתי לגני אהותי כליה אריתתי מורי עם בשם אכלתי יער עם דבשיהם שתית יני עם חלבך אכלו רעים שתו ושכרו ודדים, יהיו לרצון אמר פי והגין ליפניך ה' צורי וגואלי:

ר' אבagan מנשך כיפי דעתכו ("כיפי", אלמוגים, או סלעים - רשי' שם. רבי אבא הגיע לארץ בספינה והורידה אותו בנמל עכו זהה היה המוקם הראשון בארץ ישראל שרגלו דרכها).

ר' חנינא מתყן מתකליה. כלומר, אם היה רואה אבניים או תל עפר בדור שמספריע להולכי הדרך, היה מתყנן כדי שלא יוציאו לעל ארץ ישראל, וכלישון רשי': "משוה ומתყן מכשוליל העיר מהמת חיבת הארץ שהיתה חביבה עליו ומחרוז שלא יצא שם רע על הדרכים". אבל התוספות (שם בד"ה רבי חנינא) מבארות שהיה רבי חנינא שוקל את האבניים אם הם קלות או כבדות. וכשמצאנן כבדות ידע שהגיגן לארץ, והיה מנשך וקרא עליהן את הפסוק הזה "כי רצוי עבדך את אבניה".

ר'AMI ורבイ אסי קיימי משמשא לטולא ומוטלא לשמשא. כלומר, כשהיו יושבים ללימוד בקץ והמשמש מחמתה, היו יושבים בצל. ובחורף, היו יושבים בשמש להתחםם. וכל זה כדי לדראות ולהראות שבוחה של אר"י.

ולכן לא יאמר אדם "כמה חם בארץ ישראל ואיך אפשר לסבול זאת" או "כמה קר בארץ ישראל", אלא יאמר "קר לי" או "חם לי".

ועוד אומרת הגדרא: ר' חייא בר גמדי מגינדר בעפרה (היה מתגלגל בעפרה) שנאמר "כי רצוי עבדך את אבניה ואת עפרה יהוננה".

שיר

"אתה תקים תرحم ציון, כי עת לחננה כי בא מועד"

אתרוג

ספר ויקרא, פרק כ"ג

ולקחותם לכם ביום הראשון פרי עץ הדר כפת תמרים וענף עץ עבת וערבי נחל ושמחתם לפניו יהוה אלהיכם שבעת ימים:

מודרשים

"פרי עץ הדר", מלמד שטעם עצו ופירותיו שווים.

הרוואה אתרוג בחולום הדור הוא לפני קונו שנאמר: "פרי עץ הדר" (תענית נ"ז)

תפילה לט"ז בשבט לאחר אכילת האתרוג מןון הבן איש חי (מקוצר) מספר לשון למורים ח"א סימן ל"ז ויאמר אלהים תقدس הארץ דשא עשב מזרע זרע עץ פרי עשה פרי למןיו אשר גרענו בו על הארץ זיהי כן: ותוצאת הארץ דשא עשב מזרע זרע למןיו ועץ עשה פרי אשר גרענו בו למינו וירא אלהים כי טוב:

אנא ה' הוושיענה נא הום הזזה לאילן הוא ראש השנה:

אנא ה' הצליחה נא הום הזזה לאילן הוא ראש השנה:

אל נא חלץ קהלה אשר אליך תערוג, וברך התות והאגוז והאתרוג:

ויהי רצון מלפניך ה' אלקינו ואלקי אבותינו שתברך כל אילנות האתרוג, להוציא פירותיהם בעיתם, ויזיאו אתרוגים טובים יפים ומהודרים ונקיים מכל מום. ויהיו מצויים לנו ולכל ישראל אחינו בכל מקום מהם. לקיים בהם מצות נתילה עם הלולב בהג הסוכות שיבאו עליהם לחזון טובים ולשלום, ויהי רצון מלפניך ה' אלקינו ואלקי אבותינו, שתצעורנו ותסיענו לקיים, מצוה זו של נתילת lulב והדס וערבה ואתרוג, כתקנה בזמןה בהג הסוכות, שיבוא עליהם לחזון טובים ולשלום בשמה ובטוב לבב, ותזמן לנו אתרוג יפה ומהודר ונקי ושלם וכשר כהכלתו.

תפוחים יפים". אמר להם הربи - לכו לשטוף את פיכם במים ואחר תשובו אליו. כששבו החסידים, ביקש מהם הربи, אמרו אחריו - והורה להם לחזור על משפט זה שלשה פעמים - "התפוחים של ארץ ישראל טובים, יפים וטעימים".

שיר

דָּבְךָ בְּקֶדֶם אַרְבָּעָ אִמּוֹת
אָרְצֵי צָבֵי
סָלְחָנָה אֲשֶׁר מִתְּבָרֵךְ
צְרוּרִי מִשְׁגָּבֵי
יְתִמְרוּ הַמְּלֻחָמֹת
מִסְכָּבֵי
יַזְרֵר בְּלַחְשָׁמוֹת
גּוֹאֵל תְּבִיא
אָשֵׁר לְךָ בְּאָרְצֵי חַמְדָה...
חַמְדִי עַנִּי צָמִיה עַמְּדָךְ אֲנֵי שָׂוָק
בְּתוֹךְ שָׂוְכוֹנִי-ה שׁוֹפְטָךְ בְּצָדָק

אָשֵׁר לְךָ בְּאָרְצֵי חַמְדָה
בְּלַבְּ קְשָׁוֹק
אָתְּ אָנָּצְּ נְבָרֵךְ
אָתְּ מְשֻׁשָּׁנָה כְּלַתְּבֵל
כִּי בְּזָרָא דָּוָק
אָתְּ לְנוּ תְּפָאָרָה
תְּמִידְ עַנִּי צָמִיה
עַפְרָךְ אֲנֵי שָׂוָק
בְּתוֹךְ שָׂוְכוֹנִי-ה
שׁוֹפְטָךְ בְּצָדָק
לְמַה רֹּועָה נָאָמָן בְּךָ חַשָּׁךְ
וְלֹאָוֹתָה לֹא נָטוֹ נְךָ מְפָרָךְ
וּבְתוֹךְ לֹא נָטָמָנוּ כְּה אֶל קָקָק
אָשֵׁר לְךָ בְּאָרְצֵי חַמְדָה...
חַמְדִי עַנִּי צָמִיה
עַפְרָךְ אֲנֵי שָׂוָק
בְּתוֹךְ שָׂוְכוֹנִי-ה
שׁוֹפְטָךְ בְּצָדָק

תפוח

שיר השירים

כתפה בעצי העיר כן דודי בין הבנים בצלו חמדתי וישבתי ופרוי מותוק לחכי ד' הביאני אל בית הין ודgalו עלי אהבה ד' סמכוני באשיות רפדיוני בתפוחים כי חולת אהבה אני אמר רב כי חמא בן רב כי חנינה מאי דכתיב: "כתפה בעצי העיר" למה נמשלו ישראל לתפה? לומר לך, מה תפוח זה פרוי קודם לעליון, כך ישראל הקדימו נעשה לנשמע.

תפילה על אהבת ה'

יהי רצון מלפניך יהוה אלהינו ואלהי אבותינו, שתתנני לאהבה לחן וליחס ולרחמים בעיניך ובעני כל רוא, ותגמלני חסדים טובים. ואזכה לךם בשלהות מצות "ואהבת את יהוה אלהיך", שהיה שם שמי מתאהב על ידי. ואהיה אהוב מעלה ונחמד למטה, ואמצא חן ושכל טוב בעיני אליהם ואדם. אכ"ר.

יאכלו הפרי ויתפללו

אותם שנים היו שונות ה'צען' שבראשית שנوتיה של המדינה. והנה, באחד ה'טיישים' (השולchanot) חילק ר' אהרון כ'שירי'ם' תפוחים מהארץ. בהתאם לאילוצי הימים ההם, לא היו התפוחים מוכחים. במרקח גדול מהרביה עמדו כמה חסידיים עשירים מחוץ לארץ והתחלשו ביניהם. הרבי קלט את התהלהשות וציווה עליהם לספר לו על מה התחלשו. החסידים התביעו בדבריהם, אך חזקה עליהם מצוותו של הרבי, והם התוודו - "אמרנו, שבפעם הבאה שנבוא אל הרבי, נביא לו מוח"ל

חרוב

מדרשים

אמר ר' יוחנן: זכרוני, כשהיה תינוק בוצע חרוב - נמשך חוט של דבש על שתי זרועותיו (בבא בתרא צ"א,ב).

"חיש נטיית האילנות נבע מחש הטבת הדורות הבאים המובלט בתקפו בעז החרוב" (הרב קוק).

פעם אחת היה מעהלך בדרכך, (חוני המעגל) ראה אדם אחד שהוא נוטע חרוב. אמר לו: זה לכמה שנים טוען פרות? אמר לו: לשבעים שנה.

אמר לו: פלום ברי לך שתחיה שבעים שנה, ותאכל מפנוי? אמר לו: אני מצאתי את העולם בחורובים; כולם שגתו אבותי לי כך אטע אני לבני (מסכת תענית).

אמר רב יהודה אמר רב: בכל יום ויום בת קול יוצאת מהר חרוב ואומרת: כל העולם כולו ניון בשבי חנינה בני (ר' חנינה בן דוסא) וחנינה בני זי לו בקב (קילו וארבעה מאד גרם) חרוביין מערב שבת לעיר שבת (ברכת י"ז).

אכלו ה פרי ויתפללו:

תפילה על הסתפקות במועט

יהי רצון מלפניך שתזכני ברחמי הרבים למדת ההסתפקות, שאזכה להיות מסתפק במועט מהעולם הזה. ואשתמש בעולם הזה, בקדושה ובטהרה גדולה לשマー ולזורך בלבד, ולהרבות בצדקה. ואזכה לקיים מקרה שכותוב: "טוב איש חונן ומלה יכלל דבריו במשפט".

אגוז

ספר שיר השירים פרק ו'יא-יב'

אל גנט אגוז ירדתי לראות הנחל באבי הפלחה הגפן הנצז הרים: לא
ידעת נפשי שמתני מוקבות עמי נדיב.

מדרשים

למה נמשלו ישראל לאגוז? מה אגוז זה אם נופל לתוך הטינוף את נטלו ומורקו ושותפו ומידחו והוא חזר כתחלתו והוא יפה לאכילה, כך כל מה שישראל מתלכלcin בעונות כל ימות השנה, בא يوم הקפורים ומכפר עליהם מה אגוז זה האבן שיבורו, כך התורה שקרואה אבן שנה (שםות כ"ד) יאותה לך אתلوحות האבן", משברת את יציר הרע

אכלו ה פרי ויתפללו:

תפילה לשבר הקליפות

יהי רצון מלפניך אל רחום וחנון שתעוזרני לשבר כל הקליפות שהם התאות הדמיונות המנויות והבלבולים שמתגברים בכל פעם כשזהadam ורוצה לעלות מדרגה לדרגה. أنا יהוה מלא רחמים הושעני ועוזרני וסייעני וחזקני ואמצני, ותן לי כח ועזה וגבורה, וחכמה ושכל דקודה. זוכני לשברים ולבלם.acci"r.

יזכני ה' יתברך לנטע במו-יך עצי-פרי בסביבות ירושלים, לקים (ויקרא יט):
"וכי תבואו אל הארץ וננטעתם".(הגר"א מולנא)

תפילה לסיום הסדר

יהי רצון מלפניך, ה', אלקינו ואלוקי אבותינו, שתعلنנו לשמה לארכינו ותטענו בגבוננו, ושם נקיים מוצאות תרומות ומעשרות וכל המוצאות הבלתיות בארץ, אשר הנחלת לאבותינו - היא "ארץ זבת הלב ודבש", "ארץ נחלי מים עינות ותהומות יוצאים בkekעה ובהר ארץ חטה ושערוה וגפן ותנהנה ורמן ארץ זית שמן ודבש" - כאשר צויתנו בתורתך על ידי משה עבדך.

אנא, ה'! למען שマーց הגדול, הגדל חסוך עmeno וקיים לנו את הדבר, אשר הבתחנתנו על ידי משה עבדך "ונתתי גשמייכם בעיתם ונתנה הארץ יבולה וען השדה יתן פריו והשיג لكم דיש את בצריך ובציריך ישג את צורך ואכלתם לחמכם לשובע וישבתם לבטה בארצכם". וקיים לנו את הדבר אשר הבתחנתנו על ידי ישעה נבייך "ובנו בתים וישבו ונטעו כרמים ואכלו פירות". וקיים לנו אשר הבתחנתנו על ידי עמוס נבייך: "הנה ימים באים נאoms ה' ונגש חורש בקוצר ודורך ענבים במושך הזוע והטיפו ההרים עסיס וככל הגבעות תתמוגגנה ושבתי את שבות עמי ישראל ובנו ערים נשמות וישבו ונטעו כרמים ושתו את יננס ועשו גנות ואכלו את פירותיהם". וקיים לנו אשר הבתחנתנו על ידי יחזקאל נבייך: "ויהרבתי את פרי העץ ותנוובת השודה למנע אשר לא תקרו עוד חרפת רעב בגוים", ונאמר "על הנחל ילulta על שפטו מזה ומזה כל עץ מאכל לא יוביל עליו ולא יתומ פריו לחדרשו יבכר כי מימי מתקדש המה יוצאים והיה פריו למאכל ועלה לתודופה". אכ"ר.

גם גלת כוורת על עיש,
תשורי ומי ישורי: בר יוחאי.
בר יוחאי, בקדש הקדושים,
קו יירוק מחדש חדשים,
שבע שבתות סוד חמישים,
קשרת קשר שי"ן קשורך: בר יוחאי.
בר יוחאי, ז"ד חכמה קדומה,
השकמת לכבודו מנימה,
שלשים ותשים נתיבות
ראשית תרומה,
את כרוב משיח זיו אורך: בר יוחאי.
בר יוחאי, אוד מופלא רום מעלה,
יראת מלחהט כי רב לה,
תעלומה ואין קורא לה,
نمת עין לא תשורי: בר יוחאי.
בר יוחאי, אשרiolתך,
אשרי העם למדיין,
ואשרי העומדים על סודך,
לבושי חשן תמיין ואוריך: בר יוחאי.
בר יוחאי, זכותו יגן علينا,
ועל כל ישראל אין,
шибוא ויגאלנו ב מהורה, אמן ואמן.

אבייהם של ישראל

שיעור כזית

מתוך הספר "אבייהם של ג'וי ישראל"

אבייהם של ישראל

שיעור כזית

מתוך הספר "אבייהם של ג'וי ישראל"

ברכה אחרונה

ברוך אתה יהוה אֱלֹהֵינוּ מֶלֶךְ הָעוֹלָם

על פירות שביעת המינים
וכסח אשכני

על הצע וועל פרי הגפן
על המלחיה וועל הכלכלה

נוסח עדות המזרחה

ועל תנובת השודה ועל ארץ חמדקה טוביה
וורחבה שרצית והנחלת לאבותינו לאכול
מפנייה ולשבוע מטבחה. רחם (א) יהוה
אליהינו על ישראל לעמך וען לירושלים
עירך וועל ציון משכן כבודך. ועל מזבחך.
ירושלים עירך וועל הר ציון משכן כבודך.
ועל היכלך. ובנה ירושלים ער הקך ש
במהר במנינו. והעלנו לתוכה. ושמחנו
בבניה ונאכ לא מפניה ונשגב עמטבה
ותברך עלייך בקשותה ובטהרה.

כ' אתה יהוה טוב ומטיב לכל נזקה לך
על הארץ
(יהוה אֱלֹהֵינוּ על הארץ)

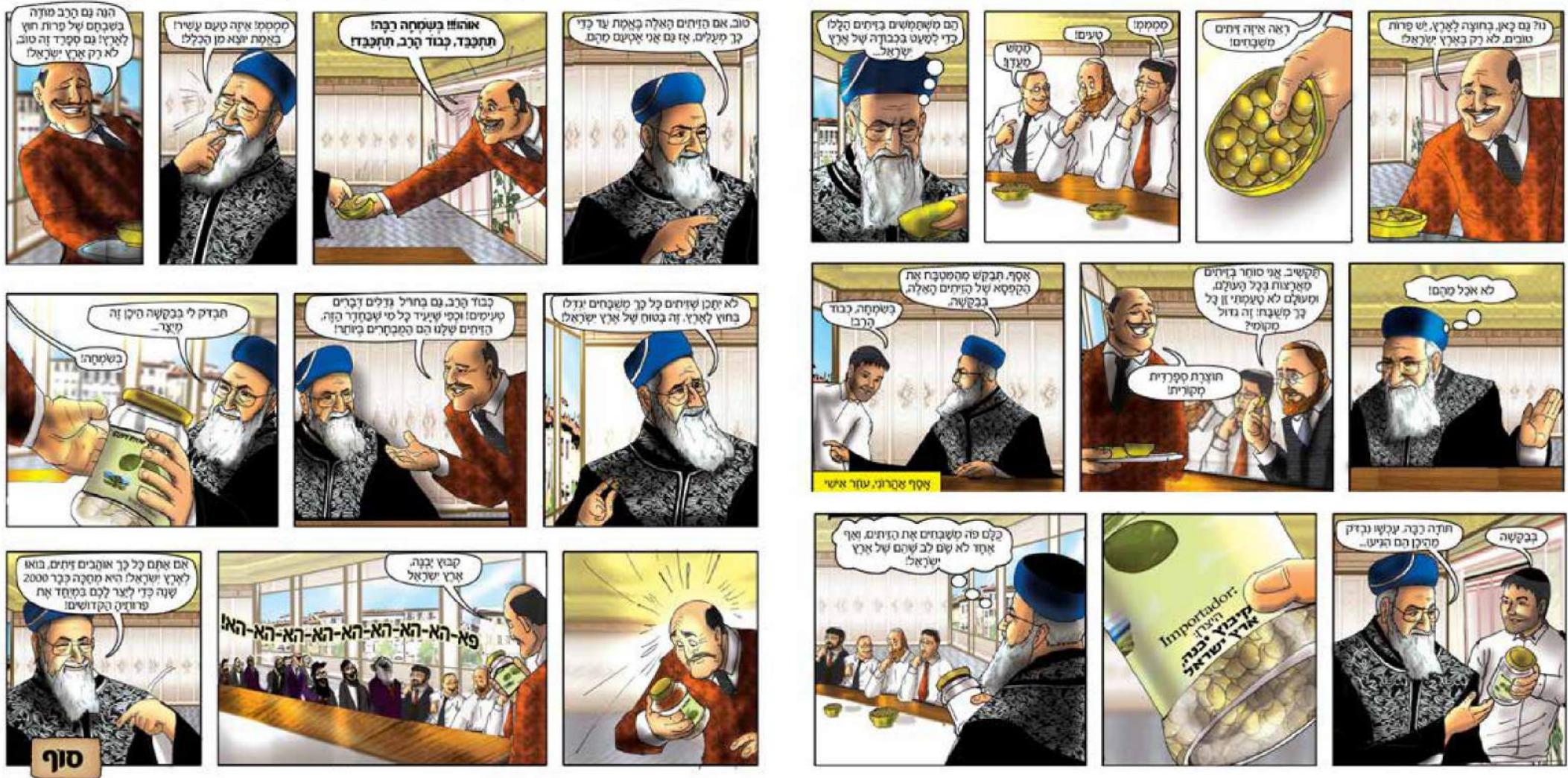
על פירות שביעת המינים
ועל הין
ועל פרי ה Epstein.
ועל פרי ה Epstein.
ועל של ארץ-ישראל
ועל פרותיה.

על מני דגן
ועל המלחיה וועל הכלכלה.
על של ארץ-ישראל
ועל פרותיה.
ועל מיחיתה וועל כלכלתה.

ברוך אתה יהוה על הארץ
על פירות שביעת המינים
ועל הין
ועל פרי ה Epstein.
ועל של ארץ-ישראל
ועל פרותיה.

על מני דגן
ועל המלחיה.
על של ארץ-ישראל
ועל פרותיה.
ועל מיחיתה.

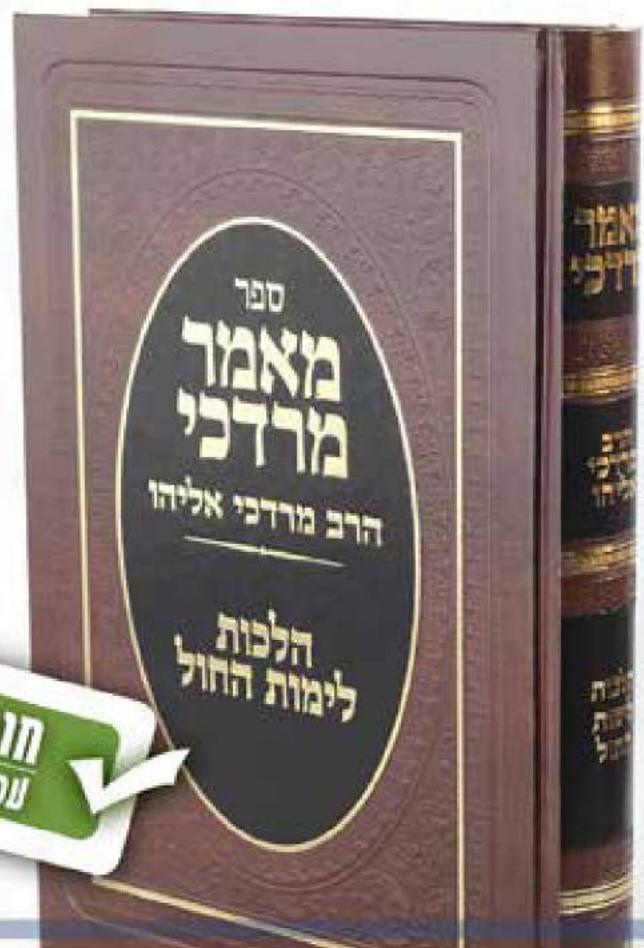
דרכי הוראה הוצאה לאור של מרכז הרשליך מרודי אלוז זצוקין

ספרו של מרן הראשון לציוון המקובל האלקי הרבי מרדכי אליהו זצוק"ל **מאמר מרדכי - הלכות לימות החול**

מתוך הספר:
"קריאתת בנסיעה – אם נסע
ברכבות או במכוניות וכדו' – יכול
לקראא קריאת טמן בעת
הנסיעה. אבל אם הוא נוהג ורוצה
לקראא – חייב לעזוז".

"כיסוי" ראש לנשימים – נשים
רווקות אינן חייבות בכיסוי
הראש כשבועות לתפילה".

להזמנות: www.harav.co.il או באתר: [02-6521195](tel:02-6521195)

ניתן להציג גם בפורמט כיס.